

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach . . .	2,65 „
Na poczęcie, już z odnośzeniem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na poczęcie już z odnośzeniem . . .	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: MMP. Bolesnej
Wtorek: Euzebji i Eufemji

CHOJNICE, wtorek dnia 16. września 1930 r.

Słońca wschód 5.35 zachód 18.15
Księżyc wschód 20.59 zach. 14.13

Więści o krótkiej treści

Z Indyj francuskich donoszą o wybuchu ruchów. Na północy podczas starcia tubylców z policją zabitych zostało 5 osób. Władze wojskowe wysłały na miejsce zająć legionistów.

Rząd południo amerykańskiej republiki Chile uznał nowy rząd argentyński. Jest to pierwszy rząd, który uznał nowy. z rewolucji wyszły rząd Argentyny. — Premier nowego rządu zarządził, że bawiacemu na statku argentyńskim b. prezydentowi Irigoyen nie wolno opuścić Argentyny.

Z Grecji donoszą o trzęsieniu ziemi. W mieście Korynt trzęsienie ziemi spowodowało runięcie wielu domów

W Genewie odbyło się w niedzielę z okazji sesji Ligi Narodów uroczyste nabożeństwo katolickie, podczas którego b. kanclerz Austrii ks Seipel wygłosił podniosłe kazanie. Obecni byli liczni członkowie Ligi Narodów

Sterowiec Hr. Zeppelin bawił w niedzielę w Genewie, dokąd przybył około godz 2 po południu Wylądował on. okrzyki i jęki Genewskie. Dr Eckenera powitali przewodniczący sesji oraz dr Curtius i inni. O godzinie 7 wieczorem wrócił sterowiec do Friedrichshafen.

Z Augsburga donoszą, że prof. Picard usiłował w niedzielę wlecieć z swym balonem nie mógł wznieść się jednak wysoko Wobec tego odłożono wlot aż do nastania korzystniejszych warunków atmosferycznych.

Dwaj lotnicy japońscy wlecieli do lotu nad oceanem Spokojnym do Ameryki. Zaraz od początku dostali się oni w mgłę. W niedzielę rano wynosiła szybkość lotu 120 klm na godzinę

Lotnicy amerykańscy Bremley i Gatty, którzy wlecieli w sobotę do lotu nad Pacyfikiem. wylądowali w niedzielę rano o godzinie 6 w pobliżu miasta Aomory (Japonja)

Na linii Zbąszyń — Warszawa ujęto 4 bandy tów kolejowych, którzy usypiali pasażerów papie rosami i uspionych ograbiali. Są nimi Montek Czu perka, Icek Rosen, Moszek Weiss, Genia Schwarz W mieszkaniu Schwarza w Koninie znaleziono mnóstwo zrabowanych rzeczy. biżuterję, drogocenne futra itp:

Aresztowanie dr. Swirskiego

Jak donoszą z Tarnopola. miał tam zostać aresztowany dr Kazimierz Świrski, prezes komitetu kresowego.

Dr Świrskiego wywieziono automobilem w niewiadomym kierunku.

Echa zamachu na poselstwo sowieckie

Warszawa. Sprawca usiłowanego zamachu na gmach poselstwa Z S R R w Warszawie Jan Polański, który zdołał zbiec zagranicę, został w wyniku śledztwa. przeprowadzonego przez polskie władze sądowe, zatrzymany w Lublanie

Na skutek żądania władz polskich władze jugosłowiańskie postanowiły wydać Polańskiego sądom polskim.

Katastrofa lotnicza.

Białystok. We wsi Kwatery w gminie Świślocz samolot 4 pułku lotniczego uległ zupełnemu rozbiciu. Sierżant pilot Śmigalo i porucznik Jaziebiak ulegli lekkiemu wstrząsowi.

Podczas niedzielnych demonstracji.

z okazji wieców Centrolewu w Warszawie, Łodzi Tarnowie i Katowicach przyszło do starć z policją Szczegóły podamy skoro nadejdą urzędowe doniesienia.

Wyniki wyborów w Niemczech

Berlin. Według tymczasowych obliczeń odda no w niedzielę w wyborach do Reichstagu 34943460 głosów (w 1928 r 30738381). Socjaliści otrzymali 8572016 (9151059) Nacjonaliści 2458497 (4380029): Centrum 4128929 (3711141): Komuniści 4587708 (3263354). Niemiecka Partja Ludowa 1576149 (2678207). Niemiecka Partja Państwowa 1322608 (1504148): Parja Gospodarcza 1360585 (1395684): Bawarska Partja Ludowa 1058556 (945304): Narodowi socjaliści 6401210 (809771).

Wyniki wyborów do Reichstagu przedstawiają się w mandatach następująco: Socjaliści 143 (153); nacjonaliści 41 (73); centrum 69 (62); komuniści 76 (54); niemiecka partja ludowa 26 (45); niemiecka partja państwowa (demokracji) 22 (25) partja gospodarcza 23 (23); bawarska partja ludowa 18 (16); narodowi socjaliści 107 (12); niemiec. lud wiejski 18 (13); niemiecka partja ludowa 6 (8) związek wiejski 3 (3); konserwatywna partja ludowa 2; chrześcijańsko - socjalni 14. niem. hanowerańczyk 5: Ogółem 573 mandaty (491).

Prasa paryska wobec rewizjonistycznej agitacji niemieckiej

Paryż. W dzienniku Le Matin ukazała się długa korespondencja z Warszawy Korab - Kucharskiego o zachowaniu się Polski wobec głośniejszej agitacji nacjonalistycznej ze strony niemieckiej.

Wspomnienie z powodu 10 lecia odparcia najeźdy bolszewickiego i ciężkich walk stoczonych w roku 1920 dostarcza — zaznacza Kucharski — doskonałych okoliczności dla uwypuklenia doniosłości znaczenia, które ma dla Polski i całej Europy zapewnienie Polsce dostępu do morza. Pod tym względem cały kraj jest jednomyślny. Nie

może być mowy o rewizji granic. Dosyć będzie spędzić pewien czas w Polsce, oświadcza Kucharski. aby przekonać się, że żaden rząd nie byłby w stanie przyłożyć ręki do pertrakcji w tej kwestji. Korytarz jest polski i Niemcy nigdy nie będą mogły wytworzyć nieprzerwanej łączności geograficznej między Rzeszą i starą swoją kolonią Prus Wschodnich. Mogą oni Polsce wytoczyć wojnę — jak oświadczył jeden mówca na wiecu w Grudziądzu na którym był obecny Kucharski — ale nie uda im się ta wojna.

Premjer Piłsudski o aresztowaniach byłych posłów

Warszawa. Prezes Rady Ministrów Piłsudski udzielił redaktorowi Gazety Polskiej Miedziankiemu nowego wywiadu, w którym tym razem porusza sprawę aresztowanych b. posłów.

Piłsudski oświadcza, że zawsze oburzała go bezkarność posłów, którzy wyzyskiwali swą nieetykalność To też po rozwiązaniu Sejmu zdecydował się wykorzystać czas, gdy posłowie staną się normalnymi obywatelami, aby wymierzyć sprawiedliwość. Kazał więc zebrać poruszone przez prokuratora wszystkie sprawy. Jakie są to sprawy, nie wie, bo nie może mieć ciągłego do czynienia z kodeksem karnym

Piłsudski powraca natomiast do poprzednio poruszonego tematu „aberacyj umysłowych“ i aberacja nazywa zachowanie się aresztowanych, którzy stawiali opór. Jedynie za pełne godności uważa zachowanie się pana Witosa.

W końcu Piłsudski porusza sprawę parlamentaryzmu wogóle i wyraża pogląd, że nie można się obejść bez jakiegoś przedstawicielstwa wybranego i czyniącego zadość poczuciom odpowiedzialności. Zasada parlamentaryzmu jest u nas trudna do obronienia ale nie potrafiłbym się zmienić. — Dał tego dowód „szukając uzdrowienia parlamentaryzmu na drodze nowych wyborów.

Zaostrzenie sytuacji w Finlandji.

Helsingfors. W związku ze zbliżającymi się wyborami sytuacja polityczna w Finlandji uległa ostatnio znacznemu zaostrzeniu. Wobec tego prezes rady ministrów Svinhufvud wdział się zmuszony zwrócić się z pomocą prasy i fińskiej agencji telegraficznej, do ogółu z żądaniem szanowania istniejących ustaw. W swem oświadczeniu premier fiński zaznacza między innymi, że rząd poczynił ostatnio wszystko, by usunąć propagandę komunistyczną. Z tego też względu p Svinhufvud wzywa ludność do wstrzymania się podczas przyszłych wyborów od wszelkiej akcji, przeciwnej ustawom oraz poparcia urzędów państwowych w dziele wykonania przez nie ustaw.

Rehabilitacja Jakubowskiego.

Berlin. Trybunał Rzeszy w Lipsku, jako instancja odwoławcza, odrzucił żądanie rewizji wyroku skazującego rodzinę Nogensów za zamordowanie małoletniego Ewalda Nogensa. Prokurator w dłuższym przemówieniu podkreślił, że sąd przysięgłych stwierdził niezłomie winę Nogensa Augusta, którego uważa należy za właściwego mordercę i stawia na porządku dziennym sprawę rehabilitacji straconego niewinnie robotnika polskiego Jakubowskiego. Proces rehabilitacyjny Jakubowskiego odbędzie się po powzięciu przez trybunał Rzeszy decyzji w drodze otwarcia specjalnego postępowania pisemnego. Wniosek o wznowienie sprawy Jakubowskiego, zgłoszony przez rodzinę niewinnie straconego, został przyjęty.

Katolicki kongres kinematograficzny we Francji

W dniach od 4 do 6 listopada br odbędzie się w Paryżu pod przewodnictwem JEM ks Kardynała Verdier, Arcybiskupa Paryża „trzeci z rzędu kongres kinematograficzny. W programie kongresu znajdują się między innymi kwestje filmu dźwiękowego kinematografu we wsiach oraz uczenie dzieci do kinematografu Poza posiedzeniami, które się będą zajmowały badaniami nad kinematografią, będą demonstrowane różne filmy Kongres rozpocznie się uroczystem nabożeństwem w kościele św Magdaleny, celebrowanem przez ks Biskupa Fillona.

Proces w Lubawie.

Lubawa. Dnia 11 bm. odbyła się rozprawa sądowa przed Sądem Pow. w Lubawie przeciwko kilkunastu lubawiakom w wieku od 18 — 30 lat o zakłócenie spokoju publicznego.

Chodziło o wnoszenie okrzyków: „Niech żyje Józef Haller i Roman Dmowski!“ i o śpiewanie hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła“ podczas obchodu imieninowego i podczas „akademji imieninowej“.

Oskarżonych bronił adw. dr. Ossowski z Torunia. Część oskarżonych została uwolniona, część skazana na grzywnę i areszt parodniowy. Zasadzeni zgłosili skargi kasacyjne.

W dniu 13 września 1930 r. zm rł po krótkich cierpieniach

ś. p.

Stanisław Ernet Lenard

W zmarłym tracimy szczerego i dobrego Kolegę

Cześć Jego pamięci.

Urzednicy Urzędu Akcyz i Kontroli Skarbowej w Chojnicach.

Należy wiedzieć, że już w roku 1892 prof. Instytutu Higienicznego w Lipsku **Dr. Hoffmann** polecił

„Chleb Steinmetz'a“

jako **najzdrowszy** i **najodpowiedniejszy** dla przyrzędów pokarmowych.

Chleb ten jest sporządzony z **czyszczonego i łuszczonego zboża**. I jako taki, tak dla zdrowych jak i dla chorych polecony jest przez słynnych lekarzy, jak Dr. Brosimiego z Lugano, Dr. Bircher-Bennera, z Zurichu: Dr. Gerson - Bielefelda i wielu innych.

Spróbujmy go również! Chleb ten pod nazwą **„Chleb posilny Steinmetz'a“**

nabyć można w piekarni p. Troki, Chojnice ul. Dworcowa 27, w składzie „Merkur“ Chojnice ul. Młyńska 13, J. Szyszklego, Chojnice ul. Gdańska 32 i w firmie Jasnoch Rynek.

Oszczędność pieniężna stanowi źródło zdrowego kredytu dla poczynań gospodarczych wszystkich warstw narodu.

Kto chce korzystać z kredytu

sam winien oszczędzać, lokując — swój płynny kapitał w —

Miejskiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Chojnicach

CHOJNICE, Rynek 1. (ratusz)

Ekspedycja samochodami

i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Przetarg przemysłowy

We wtorek dnia 16. bm. o godz. 9.30 sprzedam w Chojnicach najwięcej dającemu za gotówkę:

200 but. wina
100 but. różnych wódek.
Zbiórka licytantów w moim biurze przy ul. Strzeleckiej nr. 38. 2139

Szeleziński
komornik sądowy.

Przetarg przemysłowy

We wtorek dnia 16. bm. o godz. 15.30 sprzedawcą będę w Chojnicach na podwórzu sped. Nowackiego przy ul. Dworcowej najwięcej dającemu za gotówkę: 1 fortepian. 2140

Szeleziński
komornik sądowy.

Nowy

wóz wyjazdowy

tanio na sprzedaż.

Klunder,
pl. Plastowski 10.

Od 1. października 1930 r.

2 pokoje
z kuchnią

do wynajęcia.

Domki Ogródkowe
ostatni dom przy szosie Bytowskiej.

Pokoje
umeblowane

z utrzymaniem lub bez od zaraz do wynajęcia

Batorego 7. part.

Ogłaszajcie
w poczytnym piśmie naszym

*****

Dom. Zbeniny

sprzedaje zdrowe

żyto Petkuckie

Wierzbinskie

pszenice Briwen

Krisen.

*****

Kilka

dziewcząt

do klejenia i kompletowania ramek i ścianek mogą się natychmiast zgłosić.

„Alpinus“
fabryka ramek, Dworcowa 31

Specjalny skład futer
O. Weiland

Chojnice, Gdańska 3.
Ruśnierstwo — Dworcowa 10.

poleca na nadchodzącą zimę po korzystnych warunkach zapłaty i bezkonkurencyjnych cenach

futra podług miary dla pań i panów

futrzone Kurtki, płaszcze, rewerendy, garnitury, kamizelki, rękawiczki, czapki, koce, wory na nogi, peleryny dla stangretów

Futrzone krawaty różnej jakości od 20 zł.

Pierwszorzędne przerabianie tańszych futer. Niezwykle bogaty wybór obsad oraz futrzanych podszewek. Kurtki futrzane, futra na polowania i jazdy. Wykonanie płaszczy futrzanych dla pań i panów podług miary i żąd. gatunku futra. Specjalne materiały na poszycie futer damsk. i męsk. Przerabianie starszych płaszczy futrzanych, kołnierzy, czapek itd. po cenach umiarkowanych. Nappa — ubiory podług miary podszyte futrem. Przez nadzwyczaj korzystny zakup z pierwszej ręki — wszelkie artykuły po najniższej cenie.

OBRAZY

relegijne,

narodowe oraz krajobrazy

poleca w wielkim wyborze

Księgarnia

Dziennika Pomorskiego.

KINO NOWOSCI

Tylko w poniedziałek 15 bm.

o godz. 8.15

Wielki dramat życiowy!

Piętno Hańby

Gehenna cierpień kobiety, która złamała przysięgę wierności małżeńskiej. Tragedja kobiety, która uległa niebezpiecznemu porwowi namiętności i stoczyła się na dno społeczne jako „**Napiętnowana**“.

W rolach głównych najwybitniejsza tragiczka europejska

Greta Mosheim

i najznakomitszy artysta charakterystyczny

Paweł Wegener

Ceny zwykle! **Kocert wzmocniony!**

Jazz-band.

Od wtorku: **Grzechy Ojców**

z **Emilem Janningsem.**

Farby!

Farby w proszku, do pokostu i farby wodne. Wyroby polskie i zagraniczne, wyważone na funty i w beczkach. **Pokosty** czysto lniane, fabrykat swojski holenderski, farby **gotowe, olejne** farby **lakierowe** do użycia domowego, fachowo przyrządzone **lakiery**, pendzle szabloni, tapety.

Jak największy wybór tylko pierwszorzędnej jakości. Ceny umiarkowane.

Drogerja, Handel Farb
BRACIA HUBERT,

właśc. **JULJAN HUBERT**

Chojnice, Pom. Gdańska 18.

rok zał. 1894. Tel. 219.

Na Jesień i Zimę

nadeszły modne nowości w obfitym wyborze.

Juljusz Schreiber

Chojnice.

Telef. 48.

Rynek 17.

Nadszedł nowy transport:

Fajansów.

Talerze, filiżanki, miski, garnki do mleka, dzbanki do kawy. Komplet kuchenne i do mycia.

Porcelany.

Pótmiski, miski, talerze, filiżanki, Serwisy do kawy i herbaty.

Szklą.

Szklą do zaprawiania, celindry. Szklą do gotowania „**Hortensia** i **Weck**“. Kieliszki do wina, likieru szklanki do piwa, salaterki.

Ludwik Rasch

Chojnice.